

Kära syster – nu har jag sett slaveriet

Brevet

Brevet är skrivet för det här läromedlet, men det bygger på Fredrika Bremers verkliga brev till sin syster Agathe. Allt det berättar är sant.

Washington, USA, juli 1850

Kära Agathe,

tack för ditt brev! Jag har läst det många gånger. Nu skriver jag till dig från Washington, som är USA:s huvudstad. Det är sommar, och luften är mycket het.

Jag har nu rest ensam i Amerika i nio månader. Människorna här är nyfikna och vänliga. I vintras var jag i New England, i nordöstra USA. Där träffade jag flera kända författare. Många här har läst mina böcker! Överallt öppnar människor sina hem för mig. Jag har bott hos många familjer och sett hur de lever. Allt skriver jag ner i mina brev till dig.

I våras reste jag till södern. Där såg jag slaveriet med egna ögon. Människor äger andra människor. I Georgia såg jag en marknad där människor såldes. Det kan jag aldrig glömma. Jag blir både ledsen och arg. Jag har också pratat med slavar och lyssnat på deras berättelser.

Nu sitter jag varje dag i senaten och lyssnar. Politikerna debatterar slaveriets framtid. Alla som talar är män. Kvinnor får inte rösta i USA. Men en sak ger mig hopp: flickorna här går i skolan, och kvinnor arbetar tillsammans i föreningar för att förändra samhället.

Den fjärde juli, på USA:s nationaldag, var jag bjuden till Mount Vernon. Det var George Washingtons hem. Han var USA:s första president. Tänk att jag har stått i hans trädgård!

Hur mår du, kära syster? Jag vet att du är sjuk, och jag tänker på dig varje dag. Nästa år kommer jag hem till Sverige. Då sitter vi tillsammans, och jag berättar allt.

Din Fredrika

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
het	mycket varm
en huvudstad	den viktigaste staden i ett land, där politikerna arbetar
en författare	en person som skriver böcker
slaveri	när en människa äger en annan människa
äga	ha något som sitt eget
en marknad	en plats där man köper och säljer
debattera	diskutera en viktig fråga

ORD	FÖRKLARING
rösta	välja i ett val, till exempel välja politiker
en förening	en grupp människor som arbetar tillsammans för något
en nationaldag	ett lands stora dag, som firas varje år

Läsförståelsefrågor

- Varifrån skriver Fredrika brevet?
 - Från staden där USA:s politiker arbetar.
 - Från en gård i Georgia.
 - Från ett fartyg på Atlanten.
- Hur bor Fredrika under resan?
 - Hon bor på samma hotell hela tiden.
 - Hon bor hemma hos olika familjer.
 - Hon bor hos sin syster.
- Vad fick Fredrika se i Georgia?
 - USA:s första skola för flickor.
 - Den nya presidentens hem.
 - En plats där man sålde människor.
- Vad gör Fredrika varje dag i Washington?
 - Hon lyssnar på politikernas debatter.
 - Hon undervisar i en skola.
 - Hon skriver en ny roman.
- Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 - Fredrika har rest i Amerika i nio månader.
 - Fredrikas syster Agathe är med på resan.
 - Fredrika åt middag i Mount Vernon.
 - Kvinnor får inte rösta i USA år 1850.
- Varför kan Fredrika "aldrig glömma" det hon såg i Georgia, tror du? (inferens)
- Vilka två saker ger Fredrika hopp i USA? (öppen fråga)

Facit

1. Från staden där USA:s politiker arbetar.
1. Hon bor hemma hos olika familjer.
1. En plats där man sålde människor.
1. Hon lyssnar på politikernas debatter.
1. ja b) nej (systemen är hemma i Sverige och får breven) c) det står inte i texten d) ja
- Exempel på svar: Hon såg människor säljas som saker. Det var så hemskt och orättvist att bilden stannar kvar i hennes huvud.
- Flickorna går i skolan, och kvinnor arbetar tillsammans i föreningar för att förändra samhället.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Brevet bygger på Fredrika Bremers verkliga resebrev till systemen Agathe (utgivna som "Hemmen i den nya världen", 1853–1854). Hon var i Charleston och Georgia våren 1850 och i Washington sommaren 1850; den 4 juli besökte hon Mount Vernon. Originalbrevet skrevs på 1800-talets svenska; här är språket modernt. Det som har hänt på resan står i preteritum och perfekt (*reste, såg, har bott*) medan nuet står i presens – öva växlingen och tidsuttryck som *i vintras, i våras, nu*. Slaveri är ett tungt ämne; förbered gärna samtalet.

Diskussionsfrågor

- Fredrika skriver brev hem om allt hon ser. Vem berättar du för när du upplever något nytt?
- Fredrika blev ledsen och arg när hon såg slaveriet. Vad kan en människa göra när hon ser något orättvist?
- Vad kan man lära sig om ett land genom att bo hemma hos familjer?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv ett brev till en person i ett annat land. Berätta om platsen där du bor nu.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Fredrika Bremer – https://en.wikipedia.org/wiki/Fredrika_Bremer
- Nationalencyklopedin: Fredrika Bremer – <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/fredrika-bremer>
- Svenskt Biografiskt Lexikon: Fredrika Bremer – <https://sok.riksarkivet.se/sbl/Presentation.aspx?id=16936>
- Fredrika Bremer-förbundet: Vem var Fredrika Bremer? – <https://fredrikabremer.se/om-oss/vem-var-fredrika-bremer/>
- SO-rummet: Fredrika Bremer – <https://www.so-rummet.se/kategorier/fredrika-bremer>

Faktagranskad i juni 2026. Fredrika Bremer föddes 17 augusti 1801 på Tuorla gård i Piikkis socken nära Åbo i Finland (som då tillhörde Sverige) och dog 31 december 1865 på Årsta slott söder om Stockholm. Hon debuterade anonymt 1828 med "Teckningar ur hvardagslifvet", reste i USA 1849–1851 (boken "Hemmen i den nya världen", 1853) och gav 1856 ut romanen "Hertha", som bidrog till 1858 års lag om att ogifta kvinnor kunde bli myndiga vid 25 år (automatiskt från 1863) och till att Högre lärarinneseminariet öppnade 1861. Fredrika Bremer-förbundet grundades 1884, efter hennes död. Bilden är ett porträtt daterat 1855–1865; fotograf/konstnär anges som okänd i Wikimedia Commons.

